

Historia klasa 3 poziom podstawowy – wymagania

temat	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
1. Wiek pary i węgla. Rewolucja przemysłowa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które wpływały na zmiany demograficzne w Europie; przedstawia warunki życia robotników; wymienia grupy społeczne, które powstały w wyniku rewolucji przemysłowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: industrializacja, urbanizacja, migracja; wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce był związany proces industrializacji i urbanizacji; wyjaśnia, jak zmiany w transporcie wpłynęły na gospodarkę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce były związane procesy migracyjne w Europie; charakteryzuje zmiany struktury społecznej związane z rewolucją przemysłową; wyjaśnia, jak zmiany w transporcie i komunikacji wpłynęły na życie ludzi; wymienia najważniejsze osiągnięcia nauki w I poł. XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój nauki w I połowie XIX w.; ocenia, które z wynalazków mogły poprawić warunki życia ludności; wyjaśnia, co wpłynęło na poprawę sytuacji robotników; wyjaśnia, co spowodowało, że rewolucja przemysłowa miała miejsce najwcześniej w Anglii, a dopiero później stopniowo na kontynencie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> na podstawie materiałów z podręcznika i innych źródeł przedstawia zmiany w krajobrazie Europy Zachodniej, które zaszły w wyniku rewolucji przemysłowej
2. Kongres wiedeński	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady, zgodnie z którymi podejmowano decyzje na kongresie wiedeńskim; wymienia państwa, których przedstawiciele odgrywali największą rolę podczas obrad kongresu; wymienia przykładowe decyzje kongresu wiedeńskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego został zwołany kongres wiedeński; pokazuje na mapie zmiany terytorialne związane z decyzjami kongresu wiedeńskiego; wyjaśnia, co to było Święte Przymierze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> łączy podejmowane na kongresie wiedeńskim decyzje z zasadami, zgodnie z którymi je podejmowano; charakteryzuje cele i przedstawia metody działania Świętego Przymierza; porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego i po kongresie wiedeńskim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego kongres wiedeński określa się tańczącym kongresem; porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego oraz po kongresie wiedeńskim i wyjaśnia przyczyny najważniejszych różnic; charakteryzuje układ sił w Europie po kongresie wiedeńskim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> na wybranych przykładach przedstawia rolę kobiet na kongresie wiedeńskim
3. Główne nurty polityczne w Europie w I poł. XIX w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne założenia ideologii liberalnej; wymienia główne założenia ideologii konserwatywnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne założenia komunizmu; przedstawia najważniejsze cechy romantyzmu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność liberałów w Europie; wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ideologii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się tożsamości narodowej; porównuje socjalizm 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zaangażowanie artystów w sprawy społeczne i polityczne

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych twórców romantyzmu 	socjalistycznej; <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje socjalizm utopijny 	utopijny i komunizm; <ul style="list-style-type: none"> wskazuje realizację cech romantyzmu w dziełach kultury 	w I połowie XIX w.
4. Władcy i narody 1815 - 1830	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki rewolucji lipcowej; wymienia przykładowe działania Świętego Przymierza, które miały na celu utrzymanie ładu wiedeńskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki powstania dekabrystów; wyjaśnia, do której ideologii nawiązywały postulaty uczestników tego powstania 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki powstania Greków przeciwko Turcji; wymienia przyczyny i skutki powstania Belgów przeciwko Holendrom 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego społeczeństwa nie zaakceptowały postanowień kongresu wiedeńskiego; porównuje wystąpienia społeczeństw europejskich w I połowie XIX w.; wyjaśnia, co wpływało na sukces wystąpień społecznych w I połowie XIX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia szanse społeczeństw na zmianę porządku wprowadzonego na kongresie wiedeńskim do połowy XIX w.
5. Wiosna Ludów w Europie. Wojna krymska	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze przyczyny Wiosny Ludów; wymienia państwa, w których doszło do wystąpień w czasie Wiosny Ludów; pokazuje na mapie rejon, gdzie toczyła się wojna krymska; wymienia skutki wojny krymskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny Wiosny Ludów we Francji i w państwach niemieckich; przedstawia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1849 r.; przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny Wiosny Ludów w monarchii habsburskiej i państwach włoskich; przedstawia skutki Wiosny Ludów w państwach europejskich; wyjaśnia, co spowodowało różnice w przyczynach Wiosny Ludów w poszczególnych państwach europejskich; wymienia przyczyny wojny krymskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co ułatwiło monarchom tłumienie wystąpień w okresie Wiosny Ludów; wyjaśnia, co ułatwiło Ludwikowi Napoleonowi przejęcie pełni władzy we Francji; przedstawia znaczenie Wiosny Ludów i wojny krymskiej dla układu sił w Europie w połowie XIX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego do wystąpień w okresie Wiosny Ludów nie doszło w Anglii i Rosji; wyjaśnia, dlaczego wojnę krymską uznaje się za kres działalności Świętego Przymierza; przedstawia działalność Florence Nightingale
6. Stracone złudzenia: Królestwo Kongresowe	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne postanowienia konstytucji Królestwa Polskiego; podaje przykłady łamania 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia nadzieje Polaków związane z Aleksandrem I po utworzeniu Królestwa 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że konstytucja Królestwa Polskiego miała liberalny charakter; przedstawia cele polityki 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy cele polityki Ksawerego Druckiego-Lubeckiego zostały zrealizowane; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy w przypadku Królestwa Polskiego w latach 1815–1830

	<p>konstytucji przez cara;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie granice Królestwa 	<p>Polskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia tajne organizacje zakładane przez Polaków i charakteryzuje ich cele; • wymienia przykładowe osiągnięcia gospodarcze Królestwa Polskiego 	<p>gospodarczej Ksawerego Druckiego-Lubeckiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przemiany w rolnictwie w Królestwie Polskim w I połowie XIX w.; • wyjaśnia, kim byli kaliszanie 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje politykę Aleksandra I wobec Królestwa Polskiego w drugim i trzecim dziesięcioleciu XIX w.; • porównuje działalność opozycji legalnej i nielegalnej w Królestwie Polskim 	<p>możemy mówić o autonomii, czy unii personalnej z Rosją</p>
7. Powstanie listopadowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew powstania listopadowego; • wymienia przywódców powstania listopadowego; • wymienia represje Mikołaja I skierowane przeciwko powstańcom listopadowym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny powstania listopadowego; • wymienia organy władz powstańczych; • wymienia represje Mikołaja I zmierzające do likwidacji samodzielności Królestwa Polskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dzieli przyczyny powstania listopadowego na wewnętrzne i zewnętrzne (wpływ wydarzeń europejskich); • przedstawia proces przekształcania się zrywu podchorążych w powstanie narodowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że działania zbrojne powstania listopadowego mogą być nazywane wojną polsko-rosyjską; • ocenia szanse powstania listopadowego na zwycięstwo 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia obraz powstania listopadowego w utworach literackich i innych tekstach kultury; • przedstawia udział Polaków z pozostałych zaborów w powstaniu listopadowym
8. Polacy na emigracji i pod trzema zaborami (1831-1846)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne założenia programu Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; • przedstawia rozwój gospodarczy Wielkiego Księstwa Poznańskiego w I połowie XIX w.; • wymienia grupy w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w.; • porównuje sposoby odzyskania przez Polskę niepodległości sformułowane w programach Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; • wymienia organy władzy w Wielkim Księstwie Poznańskim powstałe po kongresie wiedeńskim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje programy Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; • wyjaśnia, dlaczego emigrację po powstaniu listopadowym nazywamy Wielką Emigracją; • wymienia organizacje spiskowe działające na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym; • wyjaśnia, co wpłynęło na zmiany w strukturze społeczeństwa polskiego na ziemiach polskich w I połowie XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia poglądy i działania członków Młodej Polski; • porównuje sytuację w trzech zaborach po powstaniu listopadowym; • przedstawia działania Polaków w Wielkim Księstwie Poznańskim, które miały wzmocnić ich pozycję wobec Prus; • charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia program Gromad Ludu Polskiego

<p>9. Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów na ziemiach polskich</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to była rabacja galicyjska; • wymienia skutki Wiosny Ludów dla Polaków; • pokazuje na mapie Wolne Miasto Kraków – rejon powstania krakowskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia program społeczno-gospodarczy władz powstania krakowskiego; • przedstawia udział Polaków w wydarzeniach Wiosny Ludów w Europie; • pokazuje na mapie miejsca udziału Polaków w wydarzeniach Wiosny Ludów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny powstania krakowskiego; • przedstawia przebieg Wiosny Ludów na ziemiach polskich; • pokazuje na mapie rejon objęty rabacją galicyjską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego rabacja galicyjska przyczyniła się do klęski powstania krakowskiego; • ocenia, czy Wiosna Ludów poprawiła położenie Polaków pod zaborami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpływało na stosunek liberałów pruskich do polskich dążeń narodowych w czasie Wiosny Ludów
<p>10. Kultura polska w I poł. XIX w.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przedsięwzięcia arystokracji polskiej w dziedzinie kultury w I połowie XIX w.; • wymienia głównych twórców emigracyjnych i ich dzieła 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju oświaty; • wyjaśnia, na czym polegał spór klasyków z romantykami; • wyjaśnia, na czym polegała idea mesjanizmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego arystokracja polska w I połowie XIX w. podejmowała inicjatywy w sferze kultury; • przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju kultury i nauki; • wyjaśnia, jak klęska powstania listopadowego wpłynęła na kulturę polską; • przedstawia rolę emigracji polistopadowej w rozwoju kultury polskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy działania arystokracji polskiej z I połowy XIX w. są ważne także i dziś dla kultury polskiej; • porównuje nurt sentymentalny i romantyzm w kulturze polskiej; • przedstawia realizację założeń klasycznych i romantycznych w tekstach kultury 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę prac Joachima Lelewela dla rozwoju historiografii
<p>11. Przemiany gospodarcze, rozwój nauki i techniki</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nowe surowce, które pojawiły się w II połowie XIX w.; • wymienia wynalazki, które wpłynęły na życie ludzi; • wymienia przykładowych wynalazców z II połowy XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne ludzi; • wymienia przykładowe odkrycia naukowe i ich odkrywców; • definiuje monopol i przedstawia jego wpływ 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób nowe surowce i wynalazki przyczyniły się do rozwoju gospodarczego świata w II połowie XIX w.; • wyjaśnia, dlaczego w II połowie XIX w. mówimy o „drugiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, które wynalazki najbardziej zmieniły życie codzienne ludzi; • ocenia zjawisko monopolizacji gospodarki z punktu widzenia producentów i konsumentów; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sylwetki przykładowych wynalazców z II połowy XIX w. i ich osiągnięcia

		na życie gospodarcze w II połowie XIX w.	rewolucji przemysłowej”	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia związki między rozwojem nauki a gospodarką i życiem codziennym ludzi 	
12. Przemiany obyczajowe i rozwój kultury masowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nurty w sztuce II połowy XIX w. i przykładowych twórców każdego z tych nurtów; • wymienia przykładowych pisarzy II połowy XIX w.; • wymienia przykładowe zabytki i utwory literackie II połowy XIX w. • definiuje pojęcie: kultura masowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia założenia filozofii pozytywistycznej; • wymienia czynniki, które przyczyniły się do rozwoju kultury masowej; • wymienia cechy kultury masowej; • przedstawia przemiany, jakie nastąpiły w życiu rodzinnym w mieście 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między poszczególnymi nurtami w sztuce II połowy XIX w.; • przedstawia związki między zmianami w życiu gospodarczym i społecznym a rozwojem kultury masowej; • wymienia dyscypliny sportowe, które rozwijały się w II połowie XIX w., wskazuje, które z nich były zupełnie nowe; • ocenia, czy sport można zaliczyć do kultury masowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnice między kulturą wysoką a kulturą masową; • daje przykłady twórczości z kultury wysokiej i kultury masowej z II połowy XIX w. • charakteryzuje wpływ przemian społecznych na więzi rodzinne i międzyludzkie; • wyjaśnia, dlaczego na II połowę XIX w. i początek XX w. są używane różne określenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, czym różniły się igrzyska olimpijskie w starożytnej Grecji od igrzysk olimpijskich wznowionych w końcu XIX w.
13. Demokracja życia politycznego. Ideologie i ruchy polityczne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany w prawie wyborczym w krajach europejskich w II połowie XIX w. • wyjaśnia terminy: emancypacja kobiet, sufrażystki; • wymienia główne założenia ideologii nacjonalistycznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co rozumiano wówczas przez powszechne prawo wyborcze; • wskazuje różnice między emancypantkami a sufrażystkami; • wymienia główne założenia społecznej nauki Kościoła; • wyjaśnia pojęcie: syjonizm 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia czynniki, które doprowadziły do ukształtowania się ideologii nacjonalistycznej; • porównuje nurty w ideologii socjalistycznej i wymienia ich przedstawicieli; • wymienia metody walki kobiet o prawa wyborcze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę Międzynarodówek; • przedstawia stosunek społeczeństw do walki kobiet o prawa wyborcze; • przedstawia sytuację Żydów w II połowie XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przywódczynię walki o prawa kobiet w Kanadzie (pomnik przed budynkiem Parlamentu w Ottawie) lub w innym kraju na przełomie XIX i XX w.
14. Zjednoczenie Włoch. Zjednoczenie Niemiec	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne etapy jednoczenia Włoch w II połowie XIX w.; • wymienia główne etapy jednoczenia Niemiec w II połowie XIX w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę Królestwa Sardynii w procesie jednoczenia Włoch; • przedstawia rolę Prus w procesie jednoczenia Niemiec; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje proces jednoczenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w.; • przedstawia okoliczności powstania Austro-Węgier; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Królestwo Sardynii i Prusy odgrywały przewodnią rolę w procesach zjednoczeniowych Włoch i Niemiec; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego używa się określenia, że Niemcy zostały zjednoczone „krwią i żelazem”; • przedstawia, jak

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia konstytucji Cesarstwa Niemieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, odwołując się do postanowień konstytucji Cesarstwa Niemieckiego, że było ono federacją 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia pozycję monarchii habsburskiej na scenie niemieckiej w XIX w. 	Włosi upamiętnili Wiktora Emanuela II
15. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój gospodarczy Stanów Zjednoczonych w XIX w.; wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny secesyjnej; wymienia strony walczące w wojnie secesyjnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych w XIX w.; pokazuje na mapie tereny kolejno przyłączane do Stanów Zjednoczonych; wyjaśnia pojęcia: abolicjonizm, segregacja rasowa, secesja 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje metody powiększania obszaru i stref wpływów Stanów Zjednoczonych w XIX w.; porównuje gospodarkę stanów północnych i południowych; wymienia bitwy z okresu wojny secesyjnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego wybór Abrahama Lincolna na prezydenta doprowadził do secesji stanów południowych; wymienia czynniki, które ułatwiły zwycięstwo Unii w wojnie secesyjnej; charakteryzuje położenie byłych niewolników w stanach południowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie bitwy pod Gettysburgiem; przedstawia informacje o dowódcach Unii i Konfederacji z czasów wojny secesyjnej
16. Ekspansja kolonialna mocarstw w Afryce i Azji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny kolonii państw europejskich (Anglii, Francji, Niemiec, Włoch); wymienia przykładowe przyczyny ekspansji kolonialnej w II połowie XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: kolonia, protektorat, dominium i podaje przykłady terytoriów zależnych o takim statusie; pokazuje na mapie obszary zajęte przez Japonię na przełomie XIX i XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny kolonii państw europejskich i ich strefy wpływów; przedstawia konflikty Wielkiej Brytanii związane z tworzeniem imperium kolonialnego; przedstawia przyczyny i skutki wojny japońsko-rosyjskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje tereny zajęte przez państwa europejskie w XV–XVI w. oraz w II połowie XIX w.; wskazuje tereny kolonii, które w okresie od XV–XIX w. przeszły pod władzę innego państwa; wskazuje związki między ekspansją kolonialną a sytuacją wewnętrzną mocarstw; ocenia rolę mocarstw europejskich w rozwoju terenów afrykańskich i azjatyckich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegała polityka otwartych drzwi, która miała być prowadzona w Chinach; wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone były zwolennikiem tej polityki
17. Polityka międzynarodowa u schyłku XIX i na początku XX w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia płaszczyzny rywalizacji mocarstw w II połowie XIX 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się trójprzymierza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie czynniki wpłynęły na zmianę układu sojuszy na przełomie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rywalizację Rosji, Wielkiej Brytanii

	<p>i początkach XX wieku;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa, które tworzyły trójprzymierze i trójporozumienie 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich z początku XX w.; pokazuje na mapie tereny, na których Niemcy chcieli zwiększyć swoje wpływy 	<p>i trójporozumienia;</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces rozpadu Imperium Osmańskiego w II połowie XIX w.; wyjaśnia, jaki wpływ na kształtowanie się trójporozumienia miała niemiecka polityka kolonialna 	<p>XIX i XX w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii były wystarczające, by zapewnić jej bezpieczeństwo na przełomie XIX i XX w.; wskazuje związki między wojnami bałkańskimi a rywalizacją Rosji i Austro-Węgier oraz rozpadem Imperium Osmańskiego 	<p>i Niemiec na terenie Persji i jej wpływ na kształtowanie się trójporozumienia</p>
18. Królestwo Polskie przed wybuchem powstania styczniowego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania Polaków, które rozbudzały w społeczeństwie nastroje patriotyczne przed wybuchem powstania styczniowego; wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni; Wyjaśnia termin: odwilż posewastopolska 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia reformy przeprowadzone w Rosji i Królestwie Polskim w ramach odwilży posewastopolskiej wymienia przykładowe reformy Aleksandra Wielopolskiego w Królestwie Polskim; formułuje cel reform Aleksandra Wielopolskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację w Rosji I połowy XIX w. i w czasie odwilży posewastopolskiej; charakteryzuje możliwości działania Polaków w Królestwie Polskim w czasie odwilży posewastopolskiej; wymienia organizacje i instytucje polskie, które powstały i działały w ramach odwilży posewastopolskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy były szanse na przywrócenie chociaż części praw narodowych Polakom; ocenia, czy Aleksander Wielopolski miał szansę na uzyskanie poparcia Polaków dla swojej działalności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność pozapolityczną Andrzeja Zamoyskiego i Leopolda Kronenberga
19. Powstanie styczniowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia rejony największego natężenia walk powstańczych i pokazuje je na mapie; wymienia dowódców powstania styczniowego; wymienia organy władz powstańczych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co spowodowało wybuch powstania przedstawia działania Romualda Traugutta jako dyktatora powstania; wymienia represje zastosowane przez cara wobec Polaków po klęsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje postanowienia dekretów uwłaszczeniowych wydanych przez władze powstańcze i cara; porównuje politykę władz powstańczych w zależności od tego, czy przewagę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje powstanie listopadowe i styczniowe pod względem organizacji władz i sposobu prowadzenia działań wojennych; wyjaśnia, co wpływało na stanowisko państw 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje działania podjęte przez władze powstańcze (powstanie listopadowe i styczniowe) w sprawie chłopskiej; wyjaśnia, do jakiej

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia dekretów uwłaszczeniowych 	<p>powstania;</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaki cel miało wydanie przez powstańców dekretów uwłaszczeniowych 	<p>w nich miało ugrupowanie białych, czy czerwonych;</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunek państw zachodnich wobec powstania styczniowego 	<p>zachodnich wobec powstania styczniowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje represje zastosowane przez cara wobec Polaków w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych 	<p>idei nawiązuje pieczęć Rządu Narodowego (ilustracja w podręczniku)</p>
20. Sytuacja Polaków w zaborach: rosyjskim, pruskim i austriackim	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania zaborców wobec Polaków wymienia sposoby walki z rasyfikacją i germanizacją wymienia prawa narodowe, które otrzymali Polacy w Galicji w ramach autonomii; wymienia nowe grupy społeczne, które pojawiły się w społeczeństwie polskim w XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację Polaków w zaborze rosyjskim; wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu; przedstawia rozwój rolnictwa i przemysłu w poszczególnych zaborach w II połowie XIX w.; wymienia działania Polaków, które miały na celu obronę przed polityką germanizacyjną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację Polaków na ziemiach zabranych i w Królestwie Polskim w II połowie XIX w.; formułuje cele polityki władz pruskich(niemieckich) wobec Polaków w II połowie XIX w., wyjaśnia: Hakata, komisja kolonizacyjna; porównuje sytuację Polaków w zaborze austriackim z sytuacją w zaborze pruskim i rosyjskim; porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich pod zaborem w II połowie XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia skuteczność działań podejmowanych przez władze pruskie (niemieckie) i Polaków w II połowie XIX w.; przedstawia proces kształtowania się polskiej tożsamości narodowej na terenie Pomorza, Mazur, Warmii i Śląska; charakteryzuje konflikty społeczno-narodowościowe na terenie Galicji w II połowie XIX w.; wyjaśnia, co wpływało na przemiany w społeczeństwie polskim w II połowie XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje działalność Aleksandra Wielopolskiego i Agenora Gołuchowskiego; wyjaśnia, dlaczego Agenor Gołuchowski uzyskał poparcie Polaków dla swoich działań
21. Masowe ruchy polityczne na ziemiach polskich	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje program warszawskich pozytywistów; wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego oraz ich przywódców 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które spowodowały powstanie nowoczesnego narodu polskiego i kształtowały polską świadomość narodową; wymienia główne założenia programowe partii politycznych powstałych w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje dwa nurty w polskim ruchu socjalistycznym; wymienia partie polityczne i działaczy związanych z każdym z nurtów w polskim ruchu socjalistycznym; przedstawia programy ruchów ludowego i narodowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje pojęcie narodu w społeczeństwie polskim w epoce nowożytnej i XIX w.; wyjaśnia, na czym polegał trójlojalizm; wyjaśnia, w których zaborach poszczególne ruchy polityczne miały największe poparcie; wyjaśnia, co spowodowało zmianę nazwy Stronnictwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia partie polskie działające w XX w. i obecnie, które wywodzą się z partii politycznych powstałych na ziemiach polskich w II połowie XIX w.

		i narodowego	oraz przykłady ich realizacji	Ludowego na Polskie Stronnictwo Ludowe	
22. Rewolucja 1905-1906 w Królestwie Polskim	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; przedstawia orientacje polityczne na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny rewolucji 1905 r. w Rosji; wymienia zmiany, na które zgodził się Mikołaj II w wyniku rewolucji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przebieg rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; przedstawia grupy społeczne, które wystąpiły w czasie rewolucji 1905 r. i ich postulaty; charakteryzuje działalność orientacji proaustriackiej – niepodległościowej przed I wojną światową 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Rosji na początku XX w. wpłynęła na wybuch rewolucji 1905 r.; wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia w Rosji z lat 1905–1907 wpływały na sytuację w Królestwie Polskim; ocenia trwałość zmian, które zaszły w Rosji i w Królestwie Polskim w wyniku rewolucji 1905 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia inne orientacje polityczne, które wykształciły się na ziemiach polskich przed I wojną światową
23. Polska kultura i nauka przełomu XIX i XX stulecia	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze cechy kultury okresu Młodej Polski; wymienia przykładowych artystów polskich II połowy XIX i początku XX w.; przedstawia rozwój kultury masowej na ziemiach polskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy pozytywizmu w kulturze; przedstawia osiągnięcia naukowe Polaków w II połowie XIX i początku XX w.; wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia kulturalne łączyły Polaków z różnych zaborów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę przykładowych artystów w kulturze polskiej II połowy XIX i początku XX w.; wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury masowej na ziemiach polskich; przedstawia zmianę pozycji kobiet w społeczeństwie polskim na przełomie XIX i XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rozwój szkolnictwa na ziemiach polskich w II połowie XIX w.; przedstawia rolę historii w twórczości artystów polskich w II połowie XIX i początku XX w.; wyjaśnia, dlaczego Kraków nazywano Polskimi Atenami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia osiągnięcia artystów i uczonych polskich poza granicami ziem polskich
24. Początek wojny i działania zbrojne w latach 1914-1916	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa walczące po stronie państw ententy i państw centralnych; wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy na froncie zachodnim i wschodnim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia bezpośrednie przyczyny I wojny światowej; wyjaśnia, co oznaczają pojęcia: wojna pozycyjna, wojna totalna; uzasadnia, że działania wojenne na froncie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia cele i konsekwencje realizacji przez Niemców planu Schlieffena; wyjaśnia, dlaczego kolejne państwa przyłączały się do państw centralnych lub ententy; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przebieg działań wojennych na Półwyspie Bałkańskim i froncie włoskim; wyjaśnia, w jaki sposób nowe rodzaje broni wpłynęły na prowadzone działania wojenne; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, do jakich działań wykorzystywano zwierzęta w czasie I wojny światowej

	<p>z lat 1914–1916;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nowe rodzaje broni użyte w czasie I wojny światowej 	<p>zachodnim miały charakter wojny pozycyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak wojna wpływała na życie codzienne ludności 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia rolę kolonii i ich mieszkańców w czasie I wojny światowej 	
<p>25. Rewolucja lutowa i przewrót bolszewicki w Rosji</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej; wymienia przyczyny i skutki rewolucji październikowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia dekrety wprowadzone przez władze bolszewickie; wyjaśnia, co to była Czecha; przedstawia zasady komunizmu wojennego; wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Rosji w pierwszych latach wojny i wskazuje jej wpływ na wybuch rewolucji lutowej; przedstawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji; przedstawia skutki wprowadzenia przez bolszewików dekretu o ziemi i dekretu o prawie narodów do samostanowienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegała dwuwładza po rewolucji lutowej; wyjaśnia, co ułatwiło bolszewikom dokonanie zamachu stanu (rewolucja październikowa); przedstawia znaczenie dekretów wprowadzonych przez władze bolszewickie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to była „Dziecięca arka”
<p>26. Sprawa polska w czasie I wojny światowej</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przypomina orientacje polityczne istniejące na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej; wymienia dokumenty, w których była mowa o powstaniu niepodległego państwa polskiego i ich najważniejsze postanowienia; wymienia przykładowe działania Legionów Polskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe działania Komitetu Narodowego Polskiego; przedstawia różnice w stanowiskach państw walczących wobec kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; wyjaśnia, co to była Błękitna Armia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację Polaków w pierwszych latach wojny; wyjaśnia przyczyny wydania Aktu 5 listopada; wymienia organy władz polskich powołane na mocy Aktu 5 Listopada; przedstawia rolę Komitetu Narodowego Polskiego w odzyskaniu przez Polskę niepodległości; przedstawia szlak bojowy Legionów Polskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie Aktu 5 listopada dla odzyskania przez Polskę niepodległości; charakteryzuje politykę państw centralnych na okupowanych terenach Królestwa Polskiego; wyjaśnia, co wpływało na stosunek państw walczących do kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; przedstawia udział Polaków w wojnie u boku Rosji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia udział Polek w walkach o odzyskanie niepodległości w czasie I wojny światowej
<p>28. Ukształtowanie się</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszary 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretuje

systemu wersalskiego	<p>postanowienia traktatu wersalskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cele i przykłady działalności Ligi Narodów; pokazuje na mapie państwa, które powstały po I wojnie światowej 	<p>pojęć: ładu wersalski, ładu waszyngtoński;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe problemy związane utrzymaniem ładu wersalskiego; wyjaśnia, co było największą słabością Ligi Narodów; pokazuje na mapie straty terytorialne Niemiec po I wojnie światowej 	<p>plebiscytowe po I wojnie światowej i zmiany, które zaszły w wyniku plebiscytów;</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stanowiska państw ententy wobec powojennych losów państw centralnych; wymienia postanowienia traktatów pokojowych zawartych z pozostałymi państwami centralnymi; przedstawia problemy mniejszości narodowych; charakteryzuje mocne i słabe strony Ligi Narodów 	<p>postanowienia traktatu wersalskiego i pozostałych traktatów pokojowych były kompromisem różnych stanowisk państw zwycięskich;</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia szanse trwałości ładu wersalskiego i ładu waszyngtońskiego; ocenia, czy Liga Narodów spełniła pokładane w niej nadzieje; pokazuje na mapie straty terytorialne państw centralnych (poza Niemcami) 	<p>karykaturę ze strony 256 podręcznika, z uwzględnieniem polityki Stanów Zjednoczonych po I wojnie światowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady nieskutecznych działań Ligi Narodów w okresie dwudziestolecia międzywojennego
29. Świat po wielkiej wojnie. Wielki kryzys gospodarczy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe skutki społeczne i gospodarcze I wojny światowej; przedstawia, jak zmieniła się pozycja kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; wymienia przykładowe sposoby przewycięzania wielkiego kryzysu gospodarczego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, które państwa i dlaczego mogły najbardziej odczuć skutki I wojny światowej; wyjaśnia, co wpłynęło na zmianę pozycji kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; wymienia przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia polityczne skutki I wojny światowej dla krajów europejskich i ich kolonii; wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy dotknął prawie cały świat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia odbicie przeżyć związanych z doświadczeniami wielkiej wojny w dziełach kultury; przedstawia bilans I wojny światowej; ocenia, czy wprowadzenie prohibicji w Stanach Zjednoczonych spełniło pokładane w niej nadzieje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy był w niewielkim stopniu odczuwany w ZSRS i Hiszpanii; porównuje sposoby walki z epidemią grypy hiszpanki i jej konsekwencje po I wojnie światowej z sytuacją związaną z obecną epidemią COVID-19
30. Narodziny faszyzmu we Włoszech	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia ideologii faszystowskiej; przedstawia proces przejęcia władzy przez Mussoliniego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia trudności gospodarcze i polityczne Włoch po I wojnie światowej; wymienia organy władzy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Włosi byli niezadowoleni z postanowień traktatów pokojowych po I wojnie światowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Mussolini zyskał poparcie Włochów; charakteryzuje stosunki między państwem włoskim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób Benito Mussolini nawiązywał do tradycji imperium rzymskiego

	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny ekspansji Włoch faszystowskich 	<p>w faszystowskich Włoszech i ich kompetencje;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia politykę Benito Mussoliniego wobec opozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę gospodarczą Mussoliniego; • wyjaśnia pojęcia: etatyzm, korporacjonizm 	<p>a Kościołem katolickim;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie traktatów laterańskich; • uzasadnia, że państwo włoskie za rządów Mussoliniego było państwem totalitarnym 	
31. System nazistowski w Niemczech	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia założenia ideologii nazistowskiej; • przedstawia okoliczności objęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza; • przedstawia wydarzenia określone jako noc kryształowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postanowienia układu w Locarno; • wymienia cechy państwa totalitarnego na przykładzie III Rzeszy; • wyjaśnia, cel uchwalenia ustaw norymberskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację w Niemczech po I wojnie światowej; • przedstawia walkę o władzę w tonie NSDAP; • przedstawia politykę NSDAP wobec przeciwników politycznych; • charakteryzuje politykę władz III Rzeszy wobec Żydów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie konsekwencje dla sytuacji międzynarodowej miało podpisanie układu w Locarno; • wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Niemczech po I wojnie światowej ułatwiła dojście do władzy Adolfowi Hitlerowi; • charakteryzuje politykę gospodarczą III Rzeszy; • wskazuje związki między ideologią nazistowską a polityką wobec Żydów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób ideologia nazistowska znajdowała odzwierciedlenie w sztuce III Rzeszy
32. Państwo sowieckie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia organy władzy w Związku Sowieckim; • charakteryzuje represje wobec ludności stosowane przez władze w okresie rządów Stalina; • przedstawia przykłady działań propagandowych w ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia założenia Nowej Ekonomicznej Polityki i gospodarki centralnie planowanej; • wyjaśnia przyczyny represji różnych grup ludności w państwie sowieckim; • wymienia cechy socrealizmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w Związku Sowieckim wprowadzono zmiany w polityce gospodarczej państwa; • wymienia postanowienia układu w Rapallo; • przedstawia rolę propagandy w ZSRS i środki przez nią stosowane 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia konsekwencje układu w Rapallo; • wyjaśnia rolę propagandy i sztuki w kształtowaniu wizerunku przywódcy i państwa sowieckiego; • uzasadnia, że Związek Sowiecki był państwem totalitarnym; • wyjaśnia rolę Kominternu w polityce zagranicznej ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy założenia gospodarki komunistycznej (kolektywizacja, gospodarka nakazowo-rozdzielcza itp.) faktycznie doprowadziły do rozwoju gospodarczego Związku Sowieckiego
33. Świat na	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

drodze ku wojnie	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie rozrost terytorialny III Rzeszy; • wymienia dokumenty, które doprowadziły do ukształtowania się osi Rzym–Berlin–Tokio; • wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia działania III Rzeszy mające na celu militaryzację państwa; • przedstawia politykę państw zachodnich wobec III Rzeszy; • wymienia postanowienia dokumentów, które ukształtowały oś Rzym–Berlin–Tokio 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania III Rzeszy, które łamały postanowienia traktatu wersalskiego; • wyjaśnia znaczenie paktu antykominternowskiego i paktu stalowego dla powstania osi Rzym–Berlin–Tokio; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny domowej w Hiszpanii; • wyjaśnia znaczenie paktu Ribbentrop–Mołotow 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ekspansję Japonii na Dalekim Wschodzie; • przedstawia współpracę państw faszystowskich w trakcie wojny domowej w Hiszpanii; • ocenia, czy polityka państw zachodnich wobec III Rzeszy przyniosła oczekiwane efekty 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia udział Polaków w wojnie domowej w Hiszpanii; • przedstawia odbicie konfliktów z lat 30. XX w. (do wybuchu II wojny światowej) w literaturze i sztuce
34. Nauka i kultura w okresie międzywojennym	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój kinematografii w dwudziestoleciu międzywojennym • wymienia przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym • przedstawia tematykę literatury dwudziestolecia międzywojennego i wymienia przykładowych pisarzy tego okresu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wpływ postępu technicznego na życie codzienne ludzi i rozwój kultury; • przypisuje przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym do odpowiednich nurtów w sztuce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju kultury masowej w dwudziestoleciu międzywojennym; • wymienia przykładowe dzieła sztuki i architektury dwudziestolecia międzywojennego oraz ich twórców; • wymienia przykładowych naukowców dwudziestolecia międzywojennego i dziedziny nauki, którymi się zajmowali 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy nowych nurtów w sztuce i architekturze w dwudziestoleciu międzywojennym; • wyjaśnia, jaką rolę odgrywały literatura i film w propagandzie; • charakteryzuje twórczość kompozytorską w dwudziestoleciu międzywojennym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy artyści sceny i filmu stawali się idolami dla publiczności
35. Walka o granice odrodzonej Polski	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące ziem polskich; • wyjaśnia termin: orłęta lwowskie; • przedstawia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia wydarzenia, które wpłynęły na kształt polskiej granicy z Niemcami po I wojnie światowej; • wymienia postanowienia pokoju ryskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia koncepcje dotyczące kształtu polskiej granicy wschodniej; • przedstawia przyczyny i przebieg wojny polsko-bolszewickiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpłynęło na wynik plebiscytów na Warmii i Mazurach oraz na Górnym Śląsku; • charakteryzuje problemy związane z kształtowaniem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia genezę i znaczenie terminów, którymi określa się Bitwę Warszawską; • charakteryzuje przedstawienie walk

	<p>Bitwy Warszawskiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze problemy państwa polskiego związane z kształtem granic po I wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny konfliktu polsko-ukraińskiego w Galicji Wschodniej; • wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej związanych z przebiegiem granicy z Niemcami 	<p>się granicy na Śląsku Cieszyńskim i Wileńszczyźnie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej związanych z przebiegiem granic odrodzonego państwa i działaniami, które je ukształtowały 	<p>o granice odrodzonego państwa w sztuce</p>
36. II Rzeczpospolita w okresie rządów parlamentarnych (1918-1926)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje prawo wyborcze do Sejmu Ustawodawczego; • wymienia uprawnienia sejmu i prezydenta na mocy konstytucji marcowej; • wymienia pierwszych Prezydentów II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postanowienia małej konstytucji; • przedstawia okoliczności wyboru Gabriela Narutowicza na Prezydenta II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje pozycję władzy ustawodawczej i wykonawczej na mocy konstytucji marcowej; • wymienia zasady ustrojowe państwa i prawa obywateli zawarte w konstytucji marcowej; • wyjaśnia, jakie były trudności przy formowaniu rządu w okresie Sejmu I kadencji i jakie były tego skutki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia problemy związane z przeprowadzeniem wyborów do Sejmu Ustawodawczego; • porównuje pozycję Józefa Piłsudskiego jako Tymczasowego Naczelnika Państwa i Naczelnika Państwa; • charakteryzuje życie polityczne II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykład gabinetu pozaparlamentarnego, który powstał w latach 20. XX w., i wyjaśnia okoliczności jego powołania
37. Rządy sanacji w Polsce (1926-1939)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny zamachu majowego; • przedstawia zmiany w pozycji ustrojowej sejmu i prezydenta wprowadzone na mocy konstytucji kwietniowej; • wyjaśnia, co to był Centrolew; • charakteryzuje politykę obozu sanacji wobec 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe skutki zamachu majowego; • przedstawia zmiany ustrojowe wprowadzone przez nowelę sierpniową i konstytucję kwietniową; • charakteryzuje politykę wewnętrzną obozu sanacji; • przedstawia pozycję Prezydenta I. Mościckiego po śmierci 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunek różnych grup społecznych do działań Józefa Piłsudskiego w 1926 r.; • przedstawia działania obozu prawicowego w okresie rządów sanacji; • ocenia pozycję Józefa Piłsudskiego w obozie sanacyjnym; • charakteryzuje obóz sanacji po śmierci Józefa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że w Polsce po przewrocie majowym możemy mówić o reżimie autorytarnym; • wyjaśnia, w jaki sposób powołanie rządu Chjeno-Piasta wpłynęło na wybuch przewrotu majowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia mocne i słabe strony II rządu Chjeno-Piasta;

	przeciwników politycznych	Józefa Piłsudskiego	Piłsudskiego		
38. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczypospolitą; charakteryzuje sytuację mniejszości żydowskiej w II Rzeczypospolitej wymienia prawa mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia strukturę społeczeństwa II Rzeczypospolitej (etniczną, religijną, zawodową); charakteryzuje sytuację mniejszości ukraińskiej w II Rzeczypospolitej przedstawia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na różnice między strukturą etniczną i religijną społeczeństwa II Rzeczypospolitej; wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze zawodowej społeczeństwa II Rzeczypospolitej; charakteryzuje sytuację mniejszości niemieckiej w II Rzeczypospolitej; przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości żydowskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny stosunku poszczególnych mniejszości narodowych do państwa polskiego; charakteryzuje sytuację mniejszości białoruskiej w II Rzeczypospolitej; ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych; przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości narodowych (poza mniejszością żydowską) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przykłady wyboru różnych tożsamości narodowych wśród członków jednej rodziny; wyjaśnia, jakie mogły być przyczyny i konsekwencje takiego zjawiska
39. Przemiany gospodarcze w Polsce w okresie międzywojennym	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; wyjaśnia pojęcia: Polska A i Polska B; pokazuje na mapie najważniejsze ośrodki gospodarcze II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w. na te, które były konsekwencją zaborów, i na te, które wynikały z działań w czasie I wojny światowej; wymienia reformy rządu Władysława Grabskiego; przedstawia rolę Gdyni i Centralnego Okręgu Przemysłowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia podłoże problemów gospodarczych II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; charakteryzuje przebieg wielkiego kryzysu gospodarczego w Polsce; charakteryzuje rozwój przemysłu w II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia skuteczność reform rządu Władysława Grabskiego; przedstawia przyczyny i realizację przeprowadzenia reformy rolnej w II Rzeczypospolitej; ocenia, czy władzom II Rzeczypospolitej udało się zniwelować różnice między Polską A a Polską B 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wpływ Prezydenta Ignacego Mościckiego na rozwój przemysłu
40. Kultura i nauka w międzywojennej Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych twórców i ich dzieła; wymienia osiągnięcia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój kultury masowej w II Rzeczypospolitej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia pisarzy i malarzy dwudziestolecia międzywojennego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój i zmiany w szkolnictwie w II Rzeczypospolitej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, za co Kazimierz Wierzyński otrzymał medal

	<p>Polaków (obywateli II RP) w dziedzinie kultury i nauki;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia największe osiągnięcia sportowe Polaków w dwudziestoleciu międzywojennym 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe zabytki architektury modernistycznej w Polsce 	<p>i przypisuje ich do odpowiedniej grupy literackiej lub nurtu w malarstwie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje architekturę dwudziestolecia międzywojennego; • przedstawia rozwój sportu w II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury w Polsce w okresie dwudziestolecia międzywojennego; • wyjaśnia, co wpływało na wybór tematyki dzieł kultury; • przedstawia twórczość kompozytorską w II Rzeczypospolitej 	<p>olimpijski</p>
<p>41. Polska polityka zagraniczna w latach 1918-1939</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny konfliktów II Rzeczypospolitej z sąsiadami; • wymienia sojuszników Polski w dwudziestoleciu międzywojennym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wydarzenia, które kształtowały stosunki Polski z Niemcami i Związkiem Sowieckim w dwudziestoleciu międzywojennym; • przedstawia pozycję geopolityczną Polski przed wybuchem II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpływało na kształt stosunków polsko-niemieckich i polsko-sowieckich w dwudziestoleciu międzywojennym; • wyjaśnia, dlaczego Francja była sojusznikiem II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę zagraniczną II Rzeczypospolitej w okresie sanacji; • ocenia skuteczność polskiej polityki zagranicznej w dwudziestoleciu międzywojennym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w prasie międzynarodowej porównywano działania władz polskich w polityce zagranicznej z działaniami III Rzeszy